

[Bilgrav-Nielsen.]

lige pris for forsvaret frem, og endvidere er jeg af den opfattelse, at den merudgift, soldaterlønnen vil medføre, yderligere vil anspore til rationalisering og til en så vidtgående nedsættelse af den militære tjenestetid som overhovedet muligt.

Kurt Brauer: Under hr. Morten Langes spørgsmål til undervisningsministeren i dag om muligheden for at frigøre undervisningspersonel fra værnepligtstjeneste blev det afsløret, at der er store huller i forsvarstilhængernes argumentation. Efter SFs mening kunne man for længe siden have brugt dette område til en bedring af de værnepligtiges økonomiske og sociale forhold. Man fortæller os og befolkningen, at når man holder folk så længe indkaldt, som tilfældet er i dag, skyldes det beredskabsmæssige hensyn, altså ikke uddannelsesmæssige. Der er efter min mening ingen grund til at tro, at det skulle stille helt uopfyldelige krav til officerskorpset at tilrettelægge tjenesten sådan, at man uden videre kunne give de værnepligtige fri til uddannelsesformål og egentligt arbejde i meget stor udstrækning. Det skulle glæde mig, om det er noget sådant, socialdemokratiet har haft i tankerne, da man stillede sit forslag.

Der vil vel blive lejlighed til i et udvalgsarbejde at undersøge de problemer, der knytter sig til de værnepligtiges kår og disses forhold til det øvrige danske samfund og til lovgivningen, og før mit parti overhovedet vil sige noget som helst nærmere om vort syn på denne sag, vil vi se hele problematikken gennemarbejdet i udvalget.

Lad mig nævne nogle af de problemer, som henstår uafklarede. Hvor meget er der egentlig skjult på finansloven under forskellige lønkonti, hvor meget ofrer koncessionerede og private firmaer på hel eller delvis løn til værnepligtige, og hvordan vil en bedring af de værnepligtiges kår indvirke derpå? Eller sagt på en anden måde: hvor meget vil man kunne tage ind på karrusellen? Hvor meget sætter vi nu til på den gyngende, der

hedder boligsikring? Hvor meget udbetales der til folk, der pludselig bliver boligsikringsberettigede på grund af værnepligten? Det må også være muligt at give et løst skøn over, hvad det koster Danmark til stadighed at have små 30.000 værnepligtige taget ud af produktionen. Tallet, der måtte komme frem, lader sig ikke påvirke i nedadgående retning ved, at vi blot udbetaler mere til de værnepligtige. Men det vil påvirkes, hvis man følger SFs tanker om at lade de værnepligtige i videst muligt omfang få fri til at deltage i det omgivende produktive samfunds virksomhed.

SF har ofte påpeget, at det, der står opført på finansloven som forsvarsudgifter, i virkeligheden er et temmelig hult beløb, og vi har også ofte understreget, at vi finder vort lands forsvarspolitik fundamentalt forkert, og at udviklingen i den internationale politik understreger denne påstandes rigtighed. Jeg skal ikke dvæle længere ved dette forhold, men blot sige, at det ville være rart, om socialdemokratiets forslag kunne give stødet til, at vi nu får en opgørelse over, hvad der virkelig medgår til gennemførelsen af vort lands forkerte forsvarspolitik.

I sine bemærkninger til forslaget skriver forslagsstillerne, at de mener, at klimaudvalgets synspunkter, som man først har citeret, må danne grundlag for en drøftelse af de værnepligtiges aflønning. Citatet lyder:

„En rimelig aflønning af de værnepligtige vil efter udvalgets opfattelse kunne bidrage til at fjerne de værnepligtiges modvilje mod den byrde, som samfundet lægger på dem, en modvilje, der som oftest rettes mod forsvaret til alvorlig skade for arbejdsklima og effektivitet.“

Til disse bemærkninger har jeg to kommentarer. Kan det være rigtigt — er det en tanke, eller er det et tilfælde? — at forslagsstillerne bringer et citat, der alene går på forsvaret? Vil man undtage andre værnepligtige? Svaret på dette spørgsmål er helt afgørende for, om SF kan tænke sig at overveje hele dette problem. For det andet: i citatet, som vel må ses som den motivering,